

Nr 233

Av fröken **Bergegren m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts förslag om flyttning av skolhemmet å Mogård.*

(Lika lydande med motion nr 208 i Första kammaren)

I statsverkspropositionen år 1963: Bil. 10: Ecklesiastikdepartementet, föreslår departementschefen under punkt 29, Statens dövskolor m. m.: Avlöningar, att Kungl. Maj:t får bemyndigande att under vissa angivna förutsättningar till Charlottendals skolhem i Gnesta överflytta skolhemmet vid skol- och arbetshemmet å Mogård.

Skolöverstyrelsen hade föreslagit att överflyttningen skulle ske redan vid kommande budgetårsskifte.

I remissyttranden över förslaget har flera remissinstanser ansett att skolhemsdelen bör förläggas till en mera centralt belägen ort än Gnesta. Detta har sålunda framhållits av Svenska dövläraresällskapet, Dövskolornas rektorsförening, styrelsen för statens skolor för döva i Vänersborg och styrelsen för skol- och arbetshemmet å Mogård, som förordar förläggning till Örebro, som redan har ett skolhem för döva.

Andra remissinstanser anser att Charlottendals skolhem i Gnesta ej bör nedläggas innan den tilltänkta rixanstalten för normalbegåvade barn med grava talskador är klar, och att alltså skolhemsdelen vid Mogård ej bör flyttas till Gnesta dessförinnan.

Som skäl för förläggning till en mera centralt belägen ort än Gnesta har bl. a. anförts att de döva skolhemseleverna ofta utöver sin dövhet har både fysiska och psykiska komplikationer och därför är i stort behov av att anlita specialister som ej finnes tillgängliga i Gnesta. Motsvarande skäl har f. ö. angivits för att den tilltänkta rixanstalten för normalbegåvade barn med grava talskador ej bör placeras i Gnesta. Härtill kommer att de döva barnen bör ha goda betingelser för yrkesorientering, yrkesutövning och arbetsträning, vartill Gnesta knappast kan anses lämpligt. Grundskolans krav på ökat klassrumsutrymme, lärarbostäder m. m. samt det till följd av den ökade skoltiden växande elevantalet vid Mogård gör det också nödvändigt att göra betydande om- och utbyggnader vid anstalten i Gnesta, om den skall kunna användas såsom dövskola.

Med hänsyn till det bästa för den här aktuella gruppen av handikappa-

de barn synes oss de anförda synpunkterna böra beaktas och frågan om skolhemmets förläggning göras till föremål för nya överväganden. Det synes oss också vara mindre välbetänkt att genomföra en förflyttning av det nuvarande skolhemmet innan blind- och dövskoleutredningen lagt fram sina förslag om den framtida dövskoleorganisationen. Förslaget om en omedelbar förflyttning till Gnesta torde vara betingat av från olika håll framförda önskemål om att skolhemmet vid Mogård så snart som möjligt skiljes från arbetshemmet. Denna uppfattning delas också av alla sakkunniginstanser. Vi vill också framhålla det önskvärda i att en sådan delning sker så snart som möjligt. Men vi kan inte finna att någon tids ytterligare uppskov är till skada för de döva barnen. Lokalerna vid Mogård är i relativt gott skick, och barnen bor och undervisas skilda från patienterna vid arbetshemmet. Dock intages måltiderna i en för alla gemensam matsal. Bl. a. har rektorn vid skolhemmet offentligt uttalat att förhållandena vid Mogårdsanstalten på intet vis ger anledning till en så skyndsam lösning som föreslagits.

I "Utredning och förslag beträffande organisationen av undervisning och vård av döva psykiskt efterblivna" har förflyttningen till Gnesta tillstyrkts samtidigt som utredningen uttalat "att skolhemmets framtida pedagogiska uppgifter och organisation torde böra bli föremål för närmare utredning av den nu arbetande blind- och dövskoleutredningen".

Det sistnämnda yttrandet förefaller oss vara ett starkt skäl för att föreslå att förflyttningen av skolhemsdelen vid Mogård anstår, tills blind- och dövskoleutredningen framlagt förslag till dövskolornas framtida organisation, samt för att frågan om var skolhemsdelen vid Mogård och tilltänkt yrkeshem lämpligen bör förläggas göres till föremål för prövning, varvid bland annat förutsättningarna för en förläggning till Örebro undersökes.

Härigenom skulle också Charlottendal kunna fortsätta med sin verksamhet för barn med grava talskador tills en eventuell riksanstalt för normalbegåvade barn med grava talskador inrättats. Vi delar härvidlag departementschefens åsikt att det förslag som blind- och dövskoleutredningen framlagt är intressant och hoppas att det kommer att förverkligas i en nära framtid. Under övergångstiden bör de normalbegåvade barnen med grava talskador i mån av utrymme kunna tagas om hand vid Charlottendal.

Med stöd av vad vi här anfört hemställes,

att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts förslag att riksdagen måtte bemyndiga Kungl. Maj:t att under vissa förutsättningar överflytta skolhemmet vid Mogård till de lokaler som nu disponeras av Charlottendals skolhem i Gnesta.

Stockholm den 24 januari 1963

Astrid Bergegren

Johannes Antonsson

David Gomér

Lena Renström-Ingenäs

Ake Zetterberg

*Rune Gustavsson
i Alvesta*

Karin Wetterström

Eric Nelander

Sigvard Rimås

Rolf Eliasson

Brita Elmén

Gösta Bohman